

El desert de la ciència-ficció

Guillem RAUSA

Forme part dels berbers àudio-visuals que udolen de plaer en el desert cinematogràfic quan apareixen les primeres naus intergalàctiques. Conec millor la geografia interplanetària que el mapa de la plaça Redona. Sé manejar millor una pistola de raig làser, model guerra de les galàxies, que el Cetme de la mili. En altres paraules, sóc un ionqui del cinema de ciència-ficció. Estic enganxat al cel-luloide alienígena com una vulgar sargantana televisual de la sèrie *B* o de la sèrie *V*. Però, de vegades —¡ai!—, la droga sideral mata. Mata de disgust, vull dir.

Aquest és el cas d'alguns recents films que han aterrat en les pantalles grans, després d'haver girat durant un temps per l'òrbita de la rumorologia cinèfila.

El primer, *Dune*, contava a priori amb uns suculets elements, capaços d'obrir la fam al més famolenc consumidor de ficcions futuristes. Teníem, en efecte, l'actuació d'Sting, el cèlebre cantant de Police, i la primera matèria era un reeixit *best-seller*, que ja havia sofert els infructuosos intents d'adaptació per part d'Alejandro (*El Topo*) Jodorowski i de Ridley (*Blade Runner*) Scott. Hi havia també uns efectes especials de Carlo Rambaldi (creador dels entranyables *ET* i *Alien*) i de Kid West (que ja treballà en *En busca del arca perduda*). I el pervers David Lynch, autor de les interessants *Eraserhead* i *L'home elefant*, n'era el director.

«2001»

Però el resultat ha estat un autèntic *navet*, que diuen els francesos. Fins ben entrada la pel·lícula, no saps de què va la cosa. I quan te n'assabentes, desitjaries, la veritat, no haver-te'n assabentat.

La història, que podríem classificar dins del subgènere de capa i espasa galàctica, es situa al voltant de l'any 10.000, quan s'enfronten el malèvol imperi de Shaddam IV (millor no preguntar-se com serien els tres anteriors) i l'exemplar família dels Atreides, que s'alien amb una colla de beduïns que han canviat els camells i els dromedaris d'antany per uns simpàtics cues del desert, això sí, un xic salvatges.

Els efectes especials són una de les coses més potineres i de més escassa imaginació visual que recorde haver vist últimament. Sorpren més encara el fet que s'hagen gastat fent la pel·lícula uns quaranta milions de dòlars. Uns efectes que pareixen els d'una pel·lícula dels anys cinquanta, obra d'alguna fumanxuniara capissola.

D'altra banda, la camarilla de l'inefable i inflable baró Harkonnen, un dels ingredients més perversos del film, acaba de produir la franca irrisió. Entre Sting fent de macarró i les sàdiques tortures del galàctic aristòcrata, només falta la irrupció de Divine, cantant allò de *Jungle Jezabel*.

2001, nou anys després

Un dels altres fiascos del moment ha estat la molt esperada *2010*. Teníem ja molt clar que igualar *2001* era una cosa quasi impossible, que no podria haver fet ni el mateix Stanley Kubrick si hagués dirigit aquesta segona part. Teníem, també, una certa confiança en Peter Hyams, director-guionista de les interessants *Capricornio Uno* i *Atmosfera Cero*. De fet, al principi, Hyams es negà en redó a filmar *2010*. No fou sinó després de demanar permís a Kubrick i de consultar amb Arthur Clarke que es va decidir a fer-la.

Basada en l'homònim llibre de Clarke, que aparegué en 1982, *2010* és un infructuós i frustant intent d'explicar l'emblemàtica i magistral pel·lícula de Kubrick, una de les que més rius de tinta impresa han fet córrer. Els protagonistes són un grup d'astronautes nord-americans i soviètics units per una missió comuna: buscar i trobar la perduda nau *Discovery*, i explicar els errors del computador Hal 9.000.

Hyams se centra a fer un discurs pacifista, bastant d'agrair, però converteix el film en un espot que no fa sinó anunciar-se a ell mateix, i que, quan arriba l'hora de remetre's a *2001*, fracassa estrepitosament.

Enfront d'aquest dos films, exemplars com la marxosa versió de Giorgio Moroder de *Metropolis*, o la molt entretinguda i gens pretenciosa *Terminator*, amb el *cachas* d'Arnold Schwarzenegger fent l'haca per Los Angeles, es presenten d'allò més simpàtics.